

Gemeente Maastricht

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Omgevingsvisie: reactie n.a.v. stadsronde
11.02.2020
BEHANDELD DOOR
T (Tim) Wanroij, van

DATUM
17 februari 2020

VERZONDEN 17 FEB 2020

TELEFOONNUMMER
043 350 4598

E-MAILADRES
tim.van.wanroij@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

BIJLAGEN

--

ONZE REFERENTIE
2020.05179

UW REFERENTIE

--

Geachte raadsleden,

Op dinsdag 11 februari 2020 vond de stadsronde over de Omgevingsvisie plaats. Tijdens deze stadsronde hebben een aantal bewoners en belanghebbenden hun reactie gegeven op deze visie, de verwerking van ingediende zienswijzen en het verloop van het (participatie)proces tot op heden. Na afloop hebben enkele raadsleden het voorstel gedaan om de geplande raadsronde uit te stellen of een extra stadsronde in te plannen. Via deze Raadsinformatiebrief wil ik graag reageren op een aantal ingebrachte standpunten van insprekers.

Waarom nu een Omgevingsvisie?

Alle gemeenten zijn verplicht om in het kader van de implementatie van de Omgevingswet een Omgevingsvisie vast te stellen vóór 1 januari 2024 (niet 2029, zoals in de stadsronde werd verondersteld)¹. Uw gemeenteraad heeft met vaststellen van het 'Ambitiedocument Omgevingswet' op 28 juni 2017 het college opdracht gegeven om ruim vóór de invoeringsdatum van de Omgevingswet (1 januari 2021) een Omgevingsvisie op te leveren.

Twee hoofdargumenten daarvoor waren en zijn:

1. de huidige structuurvisie dateert uit 2012 en is toe aan actualisatie. Diverse projecten en maatregelen uit de structuurvisie zijn inmiddels gerealiseerd. Bovendien is de sociaaleconomische context veranderd en zijn er nieuwe opgaven en ambities die in 2012 nog niet aan de orde waren. Het werken aan nieuwe opgaven en ambities is van belang om Maastricht aantrekkelijk en toekomstbestendig te houden. Bovendien is vanuit de huidige wetgeving, de Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro), het hebben van een (actuele) structuurvisie wettelijk vereist; en
2. de Omgevingsvisie geeft inhoud en richting aan de verdere implementatie van de Omgevingswet. Zonder Omgevingsvisie is er geen inhoudelijke sturing op bijvoorbeeld het vormgeven van het Omgevingsplan, mogelijke Omgevingsprogramma's en het verkennen van mogelijkheden voor deregulering.

Een actuele visie is gewenst

De Omgevingsvisie vormt het kader en richtinggevende perspectief voor het aanpakken van nieuwe opgaven en realiseren van gewenste ambities. Uitvoeringsplannen zoals het fietsactieplan,

¹ Het Omgevingsplan moet wél voor 1 januari 2029 worden vastgesteld. Het Omgevingsplan bevat straks alle regels voor de fysieke leefomgeving en vervangt daarmee alle huidige bestemmingsplannen en de verschillende (beheers)verordeningen.

DATUM
17 februari 2020

parkeerplan en groenplan kunnen ook sectoraal tot stand komen, maar dit is strijdig met de geest van de nieuwe Omgevingswet en kan leiden tot beleidsconflicten. Juist een integrale aanpak, met een samenhang tussen visie, programma's en uitvoeringsplannen is de essentie van een goede ruimtelijke ordening. Daarom is deze Omgevingsvisie juist nu van belang.

Participatie

Tijdens de stadsronde werd kritiek geuit op het doorlopen participatieproces. Ondanks de diverse bijeenkomsten die zijn georganiseerd, zouden burgers niet gehoord worden. Dat vind ik jammer om te horen. Uitgangspunt bij het opstellen van de Omgevingsvisie was een zorgvuldig dialoog- en participatieproces, waarbij in een vroegtijdig stadium diverse belangen, perspectieven en expertises zijn uitgenodigd en gehoord. Zoals ook benoemd in de Omgevingsvisie is de participatieve aanpak een essentieel onderdeel van de Omgevingsvisie.

Vormvrij

De manier waarop het participatieproces wordt vormgegeven, is vormvrij. De raadswerkgroep Omgevingswet is vanaf januari 2018 betrokken geweest bij de vormgeving van dit proces. Er is een uitgebreide dialoog gevoerd, in diverse bijeenkomsten met een brede, diverse groep van bewoners, belanghebbenden, strategische partners en specifieke doelgroepen. Dat een dergelijk proces leidt tot verschillen van inzichten ten aanzien van de gewenste toekomst van Maastricht is een gegeven en onderdeel van ons democratische stelsel.

Tijdens dit proces zijn alle ingebrachte punten tijdens diverse bijeenkomsten gedocumenteerd, geanalyseerd, samengevat en teruggekoppeld in daaropvolgende bijeenkomsten en/of gepubliceerd op de gemeentelijke website. Daarbij is van begin af aan aangegeven dat niet alle inhoudelijke punten gehonoreerd konden worden. Er zijn diverse toekomstperspectieven verkend en daarbij is geprobeerd cruciale dilemma's in kaart te brengen. Vervolgens is het gesprek gevoerd over deze dilemma's om tot een gebalanceerd eindproduct te komen.

Aanpassingen na tussenproducten

Om dilemma's en keuzes inzichtelijk te maken, zijn vier (tussen)producten opgeleverd: 'Verkenning van de Opgaven', 'Discussienotitie', 'Ontwerp Omgevingsvisie' en tot slot dit voorstel voor een definitieve Omgevingsvisie. Daarbij is op diverse momenten met argumenten in het proces inzichtelijk gemaakt waarom sommige inhoudelijke punten wel en sommige inhoudelijke punten niet zijn overgenomen in de tussenproducten.

Zo is deze Omgevingsvisie gefaseerd tot stand gekomen en bijgesteld naar aanleiding van reacties op het voorgaande tussenproducten. Tijdens de stadsronde van 3 september 2019 over de 'Ontwerp Omgevingsvisie' gaven diverse partijen aan tevreden te zijn met het doorlopen proces, over de wijze waarop het document aan inhoud had gewonnen én over de wijze waarop zij hun input terugzagen. Uiteraard werden ook inhoudelijke bezwaren benoemd die tevens in diverse zienswijzen op de 'Ontwerp Omgevingsvisie' zijn terug te vinden.

Integrale afweging

Naar aanleiding van de ingediende zienswijzen heeft het college een integrale afweging gemaakt ten behoeve van het algemeen belang van Maastricht. Sommige bezwaren uit de ingediende zienswijzen zijn overgenomen en hebben geleid tot aanpassingen in tekst en/of kaarten. Andere bezwaren zijn niet overgenomen, waarbij gemotiveerd is waarom niet. Dit alles kunt u terugvinden in de bijlagen van het raadsvoorstel. Soms leiden ingebrachte standpunten tot tegenstrijdigheden. Daarom wordt soms niet tegemoetgekomen aan individuele belangen. In de stadsronde van afgelopen dinsdag werd dat duidelijk. Een inhoudelijk standpunt niet overnemen betekent echter niet dat ingebrachte standpunten niet serieus zijn genomen.

DATUM
17 februari 2020

Verder in gesprek

Het gesprek met bewoners en partijen over de ontwikkeling van de stad houdt niet op na het vaststellen van de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie is een startpunt en dynamisch instrument om samen met anderen vorm te geven aan de toekomst van Maastricht. De wijze waarop participatieprocessen worden georganiseerd kunnen daarbij verschillen, afhankelijk van de opgave, plek en tijd.

Inhoudelijke opmerkingen

Naast opmerkingen over het participatieproces waren er ook inhoudelijke opmerkingen. Die varieerden van het ontbreken van inhoudelijke bouwstenen (zoals een langjarige analyse op het gebied van wonen), onduidelijkheid over concrete uitvoering (zoals de aanpak van kwetsbare buurten) en bezwaren tegen benoemde maatregelen (zoals de benoemde zoeklocaties voor 'Park & Ride' en de visie op het toerisme in de stad).

Inhoudelijke standpunten

Afgelopen dinsdag zijn standpunten ingenomen over inhoudelijke onderwerpen die door het college niet worden herkend en waarover wij graag in gesprek gaan met uw gemeenteraad. Zo ben ik van mening dat het onderwerp wonen wel integraal onderdeel is van de Omgevingsvisie. Dat blijkt onder andere uit het feit dat 'prettig stedelijk wonen in diverse woonmilieus' als centrale waarde is opgenomen en het onderwerp wonen integraal onderdeel is van de gebiedsprofielen. Daarnaast sluit deze Omgevingsvisie goed aan bij de Nationale Omgevingsvisie en de vier prioriteiten die daarin centraal staan: 1) ruimte maken voor klimaatadaptatie en energietransitie, 2) duurzaam economisch groeipotentieel, 3) sterke en gezonde steden en regio's en 4) toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied². Ook ten aanzien van mobiliteit zijn knelpunten benoemd (zoals Fort Willemsweg-Fagotstraat-Nobellaan en de aansluiting afrit van de Noorderbrug - Boscherweg) en maatregelen opgenomen ten behoeve van een autoluwere binnenstad (zoals het stimuleren van lopen en fietsen, openbaar vervoer en parkeren op afstand).

Ontbrekende bouwstenen

Daarnaast is ook expliciet benoemd dat enkele onderwerpen nog ontbreken. Voorbeelden hiervan zijn de langjarige analyse voor wonen met bijbehorende woonprogrammering en de concrete uitwerking van de energietransitie. Juist door deze visie nu vast te stellen kan inhoudelijk richting worden gegeven aan deze deeluitwerkingen, die vervolgens als bouwsteen worden meenemen in het actualisatieproces van de Omgevingsvisie zoals opgenomen in het raadsvoorstel. Dit sluit goed aan bij de gewenste gefaseerde implementatie van de Omgevingswet en het cyclische beleidsproces gericht op beleidsontwikkeling (Omgevingsvisie), beleidsdoorwerking (programma's en deeluitwerkingen), uitvoering (regels en maatregelen) en terugkoppeling (evaluatie en actualisatie).

Uitdaging: participatie in het kader van de Omgevingswet

Een breed opgezet participatieproces biedt niet alleen een rijk en divers beeld van inhoudelijke standpunten, maar ook de nodige inhoudelijke dilemma's en afwegingen. Ondanks het feit dat vooraf benoemd is dat niet alle inbreng kan worden overgenomen maar gewogen dient te worden ten opzichte van elkaar en het algemeen belang, kunnen verwachtingen toch uiteen liggen. Ondanks dat herhaaldelijk en consequent is gecommuniceerd dat ten aanzien van tegenstrijdige standpunten en wensen een op belangenafweging gebaseerde keuze dient te worden gemaakt, is het klaarblijkelijk niet gelukt te voorkomen dat enkele deelnemers aan het proces teleurgesteld zijn over de uitkomst van die belangenafweging. De vraag lijkt gerechtvaardigd of het niet inherent is aan een zo groots opgezet participatietraject met een zodanig brede inhoudelijke reikwijdte dat keuzes dienen te worden gemaakt en enkele inhoudelijke verwachtingen niet kunnen worden waargemaakt. De vorm

² Meer info: zie <https://denationaleomgevingsvisie.nl/>

DATUM
17 februari 2020

en mate van participatie voor diverse visies, beleidsproducten en projecten is en blijft daarmee een gezamenlijke uitdaging. Uw gemeenteraad besluit uiteindelijk over deze visie en bepaalt in hoeverre de ingebrachte punten worden meegewogen in de inhoudelijke afweging die daarbij moet worden gemaakt. De deelnemers aan het participatietraject verdienen het oordeel en beslissing van de gemeenteraad over deze Omgevingsvisie als sluitstuk op dit traject. Zonder een besluit van de gemeenteraad over de Omgevingsvisie, is alle tijd die de vele betrokkenen in het traject (niet in de laatste plaats onze eigen inwoners!) hebben gestoken, zeker voor niets geweest.

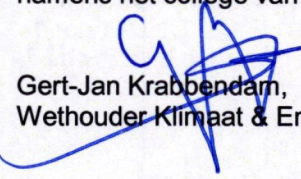
Zoals gezegd, betreuren we de teleurstellingen zoals benoemd in de stadsronde van afgelopen dinsdag zeker wel. De hiervoor gestelde retorische vraag (is participatie in alle gevallen mogelijk zonder uiteindelijk teleurstellingen bij een deel van de deelnemers?) ontslaat ons er niet van ons eveneens de vraag te stellen wat het doorlopen proces en de daardoor aan het licht gekomen dilemma's ons leren over hoe processen in de toekomst moeten worden vormgegeven. Zoals benoemd in het Plan van Aanpak Omgevingswet 2019 gaan we aan de slag met een participatiekader. In dit participatiekader geven we richting aan de wijze waarop de gemeente participatie wenst vorm te geven in het kader van de Omgevingswet, voor zowel initiatiefnemers als ook de totstandkoming van kerninstrumenten (waaronder Omgevingsvisie en Omgevingsplan). Dit participatiekader wordt later dit kalenderjaar ter besluitvorming aan uw gemeenteraad voorgelegd. Het participatiekader zien we dan ook als een meer geëigend instrument om met u de dialoog aan te gaan over de lessen en dilemma's uit het (participatie)proces van de Omgevingsvisie.

Inhoudelijk debat

Tijdens de stadsronde heeft uw gemeenteraad alle opmerkingen over inhoud en proces kunnen horen. Ten aanzien van de inhoudelijke opmerkingen en verschillen van inzicht is een integrale afweging gemaakt met dit voorstel van de Omgevingsvisie. Het is aan uw gemeenteraad om hier nu het inhoudelijke debat over te voeren en stelling te nemen over de Omgevingsvisie zoals deze nu voorligt.

Ik ga ervan uit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Gert-Jan Krabbendam,
Wethouder Klimaat & Energie, Ruimtelijke ontwikkeling en Mobiliteit.